

॥ अथार्जुनाभिगमनपर्व ॥ ३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भोजाः प्रव्रजितान् श्रुत्वा दृष्ट्वा यश्चान्वकैः सह । पाण्डवान् दुःखसन्तप्तान् समाजमुर्महावने ।
पञ्चालस्य च दायादा दृष्टकेतुश्च चेदिपः । कैकेयाश्च महावीर्या भ्रातरो लोकविश्रुताः ।
वने द्रष्टुं ययुः पार्थान् क्रोधा मर्षसमन्विताः । गर्हयन्तो धार्तराष्ट्रान् किं कुर्म इति चाब्रुवन् ।
वासुदेवं पुरस्कृत्य सर्वे ते क्षत्रियर्षभाः । परिवार्योपविविष्टुर्द्धर्मराजं युधिष्ठिरं । अभिवाद्य कुरुश्रेष्ठं विषण्णः केशवोऽब्रवीत् ।

॥ वासुदेव उवाच ॥ दुर्योधनस्य कर्णस्य शकुनेश्च दुरात्मनः । दुःशासनचतुर्थानां भूमिः पास्यति शोणितं । ४६५

एतान्निहत्य समरे ये च तेषां पदानुगाः । तांश्च सर्वान् विनिर्जित्य सहितान् सनराधिपान् ।

ततः सर्वेऽभिषिञ्चामो धर्मराजं युधिष्ठिरं । निहत्योपचरन् वध्य एष धर्मः सनातनः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पार्थानामभिषङ्गेण तथा क्रुद्धं जनार्दनं । अर्जुनः शमयामास दिधक्षन्तमिव प्रजाः ।

संक्रुद्धं केशवं दृष्ट्वा पूर्वदेहेषु फाग्लुनः । कीर्तयामास कर्माणि सत्यकीर्त्तर्माहात्मनः ।

पुरुषस्याप्रमेयस्य सत्यस्यामिततेजसः । प्रजापतिपतेर्विष्णोर्लोकनाथस्य धीमतः । ४७०

॥ अर्जुन उवाच ॥ दशवर्षसहस्राणि यत्र सायंगृहो मुनिः । व्यचरस्त्वं पुरा कृष्ण पर्वते गन्धमादने ।

दशवर्षसहस्राणि दशवर्षशतानि च । पुष्करेऽश्ववसः कृष्ण त्वमपो भक्षयन् पुरा ।

ऊर्ध्ववाज्ज्विगालायां वदय्या मधुसूदन । अतिष्ठ एकपादेन वायुमत्तः शतं समाः ।

अवकृष्टोत्तरासङ्गः कृशो धमनिसन्ततः । आसीः कृष्ण सरस्वत्यां सत्रे द्वादशवार्षिके ।

प्रभासमप्यथासाद्य तीर्थं पुण्यजनोचितं । तथा कृष्ण महातेजा दिव्यं वर्षसहस्रिकं । अतिष्ठस्त्वं यथैकेन पादेन नियम स्थितः । ४७५

लोकप्रवृत्तिहेतोस्त्वमिति व्यासो ममाब्रवीत् । चेचञ्चः सर्वभूतानामादिरन्तश्च केशव ।

निधानं तपसां कृष्ण यज्ञस्त्वञ्च सनातनः । निहत्य नरकं भौममाहृत्य मणिकुण्डले । प्रथमेऽत्पादितं कृष्ण मेध्यमश्वम वासुजः ।

कृत्वा तत्कर्म लोकानामृषभः सर्वलोकजित् । अवधीस्त्वं रणे सर्वान् समेतान् दैत्यदानवान् ।

ततः सर्वेश्वरत्वञ्च सम्प्रदाय शचीपतेः । मानुषेषु मद्भावाहो प्रादुर्भूतोऽसि केशव ।

स त्वं नारायणो भूत्वा हरिरासीः परन्तप । ब्रह्मा सोमश्च सूर्यश्च धर्मा धाता यमोऽनलः । ४८०

वायुर्वैश्रवणो रुद्रः कालः खं पृथिवी दिशः । अजश्चराचरगुरुः स्रष्टा त्वं पुरुषोत्तम ।

परायणं देवमूर्द्धं क्रतुभिर्मधुसूदन । अयजो भूरितेजा वै कृष्ण चैत्ररथे वने ।

शतं शतसहस्राणि सुवर्णस्य जनार्दन । एकैकस्मिंस्तदा यज्ञे परिपूर्णानि भागशः ।

अदितेरपि पुत्रत्वमेत्य यादवनन्दन । त्वं विष्णुरिति विख्यात इन्द्रादवरजो विभुः ।

शिशुर्भूत्वा दिवं खञ्च पृथिवीञ्च परन्तप । त्रिभिर्विक्रमणैः कृष्ण क्रान्तवानसि तेजसा । ४८५

संप्राप्य दिवमाकाशमादित्यसदने स्थितः । अत्यरोचश्च भूतात्मन् भास्करं स्वेन तेजसा ।

प्रादुर्भावसहस्रेषु तेषु तेषु त्वया विभो । अधर्मरुचयः कृष्ण निहताः शतशोऽसुराः ।